

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,

a lap szellemi részét illető közlemények az

ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ

czimzandók.

A hirdetői díjszabályzatról a kiadó hivatal ad felvilágosítást.

Szerkesztő bizottság: elnök **Dr. Berde Áron**; **Girsik János**, **Szabó Sámuel**, **Vörös Sándor**,
felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: Kiállítási levelek. — Az erdélyi gazdasági egy-
let kulturáltasza. — A takarmánymagvak termeléséről. R. J. — Egy-
leti mozgalmak: Vál. ül. 1885. április 13-ról. — E g y v e l e g: Sze-
mélyi hir. Állatkiállítás Görgény-Szt.-Imrén. Mezőgazdasági állapot. Áp-
ril havi meteorológiai adatok. Üzleti heti szemle. — Piaczi árak.
— Hirdetések.

Kiállítási levelek.

I.

(G. V.) Azon valóban királyi szó, melylyel Ő Felsége az országos kiállítást megnyitotta, örömteljes viszhangra talált a magyar haza minden vidékén; mert legfelsőbb, legilletékesebb helyről constatálva lett, hogy a tárlat minden várakozáson felül sikerült. Mi gazdák is szívesen járuluuk az általános lelkesedéshez; bár nem töljük be itt teljesen azt a szerepet, melyre ma és még sokáig hivatva leszünk. Hogy miért nem felel meg közreműködésünk a méltányos várakozásnak? arról sokat lehetne mondani! Némelyek egyenesen a kormányt teszik felelőssé; mert a „hivatalból“ rendezett kiállításból bizonyos részleteknek hiányoznia nem volna szabad; mások az országos gazdasági egyletet vádolják, mely tekintélyes társulat szinte tüntetészerűen maradt távol; végre az elegendő ismert, sokszor és sajnos tapasztalt indolentiát okozzák. Tény az, hogy a tulajdonképeni mezőgazdasági képviselőt messze elmaradt attól; mely Bécsben, sőt még Párisban is bemutatva lett; a ki tehát csak az itt látottak után ítél, igen hamis következtetésekre fogna jutni.

A mezőgazdaságnak külön, mintegy 4000 négyzetmeter területű csarnok van emelve, fából és üvegből, kimagasló tornyokkal; itt foglal helyet a nemzetközi magkiállítás, a hazai termények gyűjteménye; a földművelési ministerium alatt álló intézetek és intézmények; továbbá az országos méhész-egylet collectiója, hová az erdélyrészi méhészek is becsatolva lettek. Sokak előtt feltönni, hogy miért nincs itt — a bor, mely a sze-

szes italok pavillonjában talált nem éppen kedvező helyet; keresik az állatorvosi tanintézetet, mely az egészségügyi csarnokot disziti — és így még ezt is, azt is hiában kutatják. A csarnokon kívül néhány külön épület is a mezőgazdaságnak szolgál; így a közalapítványi és ménesintézeti uradalmak csinos pavillonjai, Albrecht főherczeg és gróf Schönborn külön helyiségei stb., melyekre még tüzetesen visszatérünk. Addig is, míg első sorban egyletünknek kiállítását ismertethetnénk, álljon itt a „Pesti Napló“ május 5-iki számának bennünket érdeklő következő referádája:

„Mert hogy milyen becses kiállítást gyűjthet jó vezetés mellett egy gazdasági egylet, azt mutatja például az abauj tornamegyei egylet; de mutatja mindenek fölött az erdélyi gazdasági egylet fényes kollektív kiállítása. Igaz, hogy 15 megyét képvisel, gazdag változatos kulturát mutat be, anyagi módja is van megfelelő kiállításra; de végre más egyletnek is lenne feladatához mért arányos ereje. Az erdélyi gazdasági egyesület kiállításában mindezek fölött rendkívüli ügyszeretet és magas szakértelem nyilatkozik. Kiténik ez mindjárt azon szép 20 kulturáltaszból, mely az egyleti terület művelési viszonyait ábrázolja; az egylet egyéb terveiből, térképeiből, irodalmi kiadványaiból és azon alapos magyarázatokból, melyek minden kiállítási tárgy tulajdonságait előadják. Hogy milyen gazdag és változatos ezen kiállítás, azt fölösleges mondani; de akár a magvakat, akár a bort, vagy gyapjút nézzük, mindegyik jellemzetesen van feltüntetve s feltehető, hogy a komolyság, melylyel ezen egész kollekciót összehozták, kizárta a valónak meg nem felelő czikkeket.

Ritkaságot képez ezen kiállításban Wolff Gyula tordai gyógyszerésznek majd minden szőlőfajtára kiterjedő, becses ampelografiai gyűjteménye. Gazdag kiállítást mutat be Báró Bánffy Ádám nagyszámú burgonyafajtákból. De sorra mehetnek és akárhány nevezetességre figyelmeztethetnők az erdélyi kiállítás látogatóját. Megérdemli ez instruktív jellege miatt a

szakemberek figyelmét is. Az egész magán hordja Gamauf egy-
leti titkár ügybuzgóságának és intelligenciájának bélyegét."

Hasonló elismeréssel, bár egyelőre még rövidebben nyi-
latkoznak a többi lapok egyletünk gyűjteményéről és így a már
megszerzett jó hírt továbbra is megtartani sikerült.

* * *

Az időleges kiállítások elseje: a virág- és gyü-
möles kiállítás május 4-én nyílt meg. Az első igen szép,
de nem annyi, mennyit méltán megvártunk volna; gyümölcs
pedig a mi egyletünk által inkább kuriozitásból bemutatott al-
mán és körtén kívül csakis néhány szerszika által volt képvil-
selve. Legszebbon megmaradt a Baumann reinette, Bánffy Pál,
Londoni peppin és — csodák csodája — a Pónyik; miglen
Szász pap, Batul és Angol arany parmain már nem volt jó hi-
réhez méltó; körték közül a Bollweileri nyerte el a pálmát,
mellette a Josephine des Malines, Jaminette és Téli esperes
nem jöhettek számba. Ámbar e gyümölcs természetesen nem
versenyzett, a bíráló bizottság azt mégis igen nagy figyelemre
méltatta s jegyzőkönyvileg fogja kitüntetni azon fajokat, melyek
a tartósság és üdeség oly szép példáját adták. Egyletünk ré-
széről tiszteletbeli elnök Tisza László működött, miglen
virágbíróink ez alkalomra nem jelentek meg.

* * *

A baromfi és kutyakiállítás május 5-én nyílt
meg nemzetközi jelleggel, 114 kiállító közül ugyancsak 29 kül-
foldit találunk; közöttük több egyletet. A baromfi tenyésztés
már is jelentéktelen számot tesz hazánk kivételében, a mennyi-
ben az utolsó három évben 28 millió értéket haladó szárnyast
exportáltunk; a belfogyasztásra nézve ugyan megbízható szám-
mal nem rendelkezünk, de méltán feltehető, hogy ez is nagyon
tetemes. A bíráló bizottságba szűkebb hazánk részéről műkö-
désre volt hivatva: kinevezés folytán Bárány Ernő;
az erdélyi gazdasági egylet választása folytán: Veress Fe-
rencz, Szeremley Lajos és Ditrői József, kik kö-
zül csak a két utóbb nevezettet láttuk tényleg résztvenni.

A baromfi kiállításban tudomásunk szerint az erdélyi ré-
szek csak 6 számmal voltak képviselve, úgy mint Bárány Er-
nő gyönyörű Langshan tyukokkal, melyeket ha jól va-
gyunk értesülve gróf Keglewich István vásárolt meg; az érdeklő-
dés után itélve a 15 frtos árt bátran meg lehetett volna dup-
lázni. Az erdélyi Szeremley-féle kopasznyakúak bemutatása
szintén nagy sikert aratott; Dr. Haller Károlyné ő nagy-
sága II-od osztályu, Gál Mór III-ad osztályu jutalmat nyert;
azonkívül minden kopasznyaku jó vevőre talált. A baromfi ki-
állítás statistikájából megemlíthjük, hogy 179 törzs tyukot, 6
törzsgyöngytyukot, 15 törzs pulykát, 46 törzs kaecsat, 32 törzs
ludat találunk; volt néhány fázán és egy pár tengeri nyul is.
A galamb 352 számban szerepel; leginkább a keringő és pös-
tagalamb fordul elő; az utóbbival több próbát is tettek. Az
egész kiállítás 665 számot foglal magában és a szakemberre
nézve felette érdekes; míg a laikust a különböző tollazat vál-
tozatosság és a majorság lármás elevensége csalja oda. Örven-

detes, hogy a szebb baromfi azonnal kész vevőre talált; minél-
fogva a kipróbált jó fajták tovább tenyésztése biztosan várható.

A kutyakiállításban egyletünk területe képviselve nem
lévén, erről csak annyit említünk meg, hogy nagyjában véve a
várakozáson alul maradt, bár egyes szép példányok nem hi-
nyoznak.

Az erdélyi gazdasági egylet kulturatlasza.

(Folytatás.)

III. Növénytermelés.

1. Buza.

Szám	Katasteri becsülő járás	Hold	Hectár	%
1	Bánffy-Hunyad	9238	5312	18.46
2	Hidalmás	8968	5136	8.72
3	Kolozsvár	19712	11234	23.07
4	Teke	20414	11738	24.46
5	Szamosujvár	12340	7095	14.76
6	Deés	7015	4034	9.70
7	Magyar-Lápos	6461	3715	8.50
8	Bethlen	22206	12768	25.50
9	Naszód	3459	1988	6.17
10	Besztercze	18488	10630	25.80
11	Gyergyó-Szt.-Miklós	1212	697	2.40
12	Csik-Szereda	4121	2369	5.96
13	Székely-Udvarhely	8072	4640	14.30
14	Székely-Keresztur	12423	7142	17.80
15	Erdő-Szt.-György	8369	4812	15.01
16	Szász-Régen	10489	6031	16.94
17	Maros-Vásárhely	16264	9351	20.30
18	Maros Ludas	22237	12786	20.43
19	Torda	21778	12522	24.78
20	Körösbánya	11193	6436	17.66
21	Maros-Illye	11769	6767	15.89
22	Déva	12565	7225	23.72
23	Hátszeg	4290	2466	12.26
24	Szászváros	18191	10460	27.34
25	Abrudbánya	9570	5503	21.61
26	Nagy-Enyed	21665	12457	23.95
27	Balázsfalva	21048	12102	22.73
28	Dicső-Szt.-Márton	19457	11187	17.29
29	Medgyes	15689	9021	19.28
30	Segesvár-Kőhalom	15342	8822	21.92
31	Nagy-Sink	14903	8569	21.42
32	Sepsi-Szt.-György	8886	5109	11.99
33	Kézdi-Vásárhely	8434	4849	10.69
34	Brassó	14658	8428	17.30
35	Fogarás	6840	3933	7.82
36	Nagy-Szeben	21119	12143	25.27
37	Szászsebes Szerdahely	10842	6234	25.55
Összeg és átlag:		479727	275711	18.00

Az átlag 18%, melyhez Székely-Keresztur, Körösbánya
és Bánffy-Hunyad járásai állnak legközelebb, a maximum szász-
városi járás 27.34%-al, minimum gyergyó szt.-miklósi járás
2.40%-al.

2. Rozs.

Szám	Katasteri becslő járás	Hold	Hectár	%
1	Bánffy-Hunyad	5744	3302	11.48
2	Hidalmás	6458	3713	10.95
3	Kolozsvár	9585	5511	11.15
4	Teke	3646	2086	4.16
5	Szamosujvár	6475	3723	7.67
6	Deés	2540	1460	3.50
7	Magyar-Lápos	1475	848	1.50
8	Bethlen	3980	2283	4.53
9	Naszód	759	436	1.31
10	Besztercze	884	506	1.22
11	Gyergyó-Szt.-Miklós	9016	5184	17.90
12	Csik-Szereda	12519	7198	18.08
13	Székely-Udvarhely	6950	3996	12.30
14	Székely-Keresztur	3932	2262	5.64
15	Erdő-Szt.-György	1372	789	2.44
16	Szász-Régen	4169	2397	6.67
17	Maros-Vásárhely	6911	3974	8.62
18	Maros-Ludas	10336	5943	9.51
19	Torda	5771	3318	6.33
20	Körösbánya	421	242	0.67
21	Maros-Illye	3598	2078	5.31
22	Déva	5266	3028	9.94
23	Hátszeg	8615	4953	24.63
24	Szászváros	7656	4402	11.45
25	Abrudbánya	4238	2437	9.57
26	Nagy-Enyed	8324	4784	9.20
27	Balázsfalva	5598	3219	6.04
28	Dicső-Szt.-Márton	14764	8489	13.12
29	Medgyes	11102	6483	13.64
30	Segesvár-Kőhalom	7171	4123	10.28
31	Nagy-Sink	6977	4012	10.03
32	Sepsi-Szt.-György	1264	727	1.70
33	Kézdi-Vásárhely	14879	8555	18.88
34	Brassó	10521	6049	12.42
35	Fogarás	17402	10006	21.04
36	Nagy-Szeben	5356	3079	6.27
37	Szászsebes-Szerdahely	2995	1722	7.29
Összeg és átlag:		238663	173314	8.93

Az átlag 8.93%, melyhez Maros-Vásárhely és Nagy-Enyed járásai állanak legközelebb, maximum hátszegi járás 24.63%-al, minimum körösbányai járás 0.67%-al.

3. Árpa.

Szám	Katasteri becslő járás	Hold	Hectár	%
1	Bánffy-Hunyad	445	256	0.89
2	Hidalmás	146	84	0.25
3	Kolozsvár	2170	1248	2.52
4	Teke	1183	680	1.35
5	Szamosujvár	562	323	0.66
6	Deés	278	160	0.38
7	Magyar-Lápos	427	245	0.56
8	Bethlen	245	141	0.28
9	Naszód	2416	1389	4.19
10	Besztercze	163	94	0.22
11	Gyergyó-Szt.-Miklós	3747	2155	7.44

Szám	Katasteri becslő járás	Hold	Hectár	%
12	Csik-Szereda	3133	1800	4.66
13	Székely-Udvarhely	413	237	0.73
14	Székely-Keresztur	284	163	0.41
15	Erdő-Szt.-György	84	48	0.16
16	Szász-Régen	801	461	0.31
17	Maros-Vásárhely	1708	982	2.13
18	Maros-Ludas	267	154	0.25
19	Torda	813	467	0.92
20	Körösbánya	395	227	0.62
21	Maros-Illye	747	429	1.10
22	Déva	212	122	0.40
23	Hátszeg	637	366	2.81
24	Szászváros	177	101	0.26
25	Abrudbánya	63	36	0.15
26	Nagy-Enyed	436	251	0.48
27	Balázsfalva	233	133	0.25
28	Dicső-Szt.-Márton	184	106	0.17
29	Medgyes	114	65	0.14
30	Segesvár-Kőhalom	36	20	0.05
31	Nagy-Sink	69	39	0.10
32	Sepsi-Szent-György	2409	1385	3.25
33	Kézdi-Vásárhely	9497	5459	12.03
34	Brassó	14429	8300	17.04
35	Fogarás	745	428	0.85
36	Nagy-Szeben	328	189	0.39
37	Szászsebes-Szerdahely	732	420	1.72
Összeg és átlag:		50726	29163	1.82

Az átlag 1.82%, melyhez Szászsebes-Szerdahely és Maros-Vásárhely járásai állnak legközelebb, maximum brassói járás 17.04%-al, minimum segesvár-kőhalmi járás 0.05%-al.

4. Zab.

Szám	Katasteri becslő járás	Hold	Hectár	%
1	Bánffy-Hunyad	3077	1769	6.15
2	Hidalmás	8858	5093	12.02
3	Kolozsvár	3963	2279	4.61
4	Teke	4282	2462	4.89
5	Szamosujvár	7655	4401	9.08
6	Deés	7303	4199	10.17
7	Magyar-Lápos	14391	8275	20.24
8	Bethlen	1749	1005	3.00
9	Naszód	12934	7435	22.61
10	Besztercze	7453	4286	10.34
11	Gyergyó-Szt.-Miklós	8455	4862	16.79
12	Csik-Szereda	8775	5046	12.09
13	Székely-Udvarhely	8157	4690	14.62
14	Székely-Keresztur	7942	4556	11.38
15	Erdő-Szt.-György	4087	2350	7.35
16	Szász-Régen	7207	3569	9.93
17	Maros-Vásárhely	4058	2333	5.00
18	Maros-Ludas	4769	2742	4.39
19	Torda	4751	2749	5.32
20	Körösbánya	762	447	1.11
21	Maros-Illye	3928	2258	5.80
22	Déva	2120	1219	4.00
23	Hátszeg	1933	1111	5.52

Szám	Katasteri becslő járás	Hold	Hectár	%
24	Szászváros	3686	2119	5.54
25	Abrudbánya	1054	606	2.38
26	Nagy-Enyed	2333	1346	2.58
27	Balázsfalva	835	480	1.90
28	Dicső-Szt.-Márton	2765	1576	2.45
29	Medgyes	2315	1331	2.84
30	Segesvár-Kőhalom	5281	3036	7.57
31	Nagy-Sink	2912	1673	4.62
32	Sepsi-Szt.-György	10476	6023	14.27
33	Kézdi-Vásárhely	7772	4469	9.85
34	Brassó	6151	3536	7.26
35	Fogarás	5844	3360	6.68
36	Nagy-Szeben	6119	3518	7.32
37	Szászsebes-Szerdahely	2241	1288	5.18
Összeg és átlag :		197419	113497	7.39

Az átlag 7.39%, melyhez Erdő-Szt.György, Nagy-Szeben, Brassó és Segesvár-Kőhalom járásai állanak legközelebb, maximum naszódi járás 22.61%-al, minimum körösbányai járás 1.11%-al.

5. Tengeri.

Szám	Katasteri becslő járás	Hold	Hectár	%
1	Bánffy-Hunyad	5909	3398	11.81
2	Hidalmás	14510	8343	24.60
3	Kolozsvár	15849	9113	18.47
4	Teke	19693	11223	22.51
5	Szamosujvár	23547	13549	27.91
6	Deés	18915	10875	26.26
7	Magyar-Lápos	18497	10636	25.64
8	Bethlen	23803	13697	27.07
9	Naszód	10317	5932	17.90
10	Besztercze	18502	10638	25.64
11	Gyergyó-Szt.-Miklós	592	340	1.17
12	Csik-Szereda	389	223	0.56
13	Székely-Udvarhely	7908	4547	14.00
14	Székely-Keresztur	15851	9124	25.56
15	Erdő Szt.-György	16802	9696	30.23
16	Szász-Régen	20614	11853	32.04
17	Maros-Vásárhely	26082	14997	32.53
18	Maros-Ludas	33292	19143	30.61
19	Torda	12201	7015	12.87
20	Körösbánya	13138	7544	22.42
21	Maros-Illye	25300	14547	37.33
22	Déva	15262	8775	16.56
23	Hátszeg	13683	7868	22.51
34	Szászváros	18900	10867	28.41
25	Abrudbánya	9438	5426	21.33
26	Nagy-Enyed	27155	15624	30.00
27	Balázsfalva	27827	16000	30.05
28	Dicső-Szt.-Márton	37476	21549	33.30
29	Medgyes	28146	16194	34.60
30	Segesvár-Kőhalom	18421	10592	26.45
31	Nagy Sink	18371	10563	26.42
32	Sepsi-Szt.-György	10046	5776	13.39
33	Kézdi-Vásárhely	4433	2539	5.61
34	Brassó	11150	6411	13.28

Szám	Katasteri becslő járás	Hold	Hectár	%
35	Fogarás	21276	12233	25.48
36	Nagy-Szeben	18364	10560	21.97
37	Szászsebes-Szerdahely	14172	8149	33.39
Összeg és átlag :		626909	360459	23.47

Az átlag 23.47%, melyhez Hátszeg és Teke járásai állnak legközelebb, maximum maros-illyei járás 37.33%-al, minimum csik-szeredai járás 0.56%-al.

(Vége köv.)

A takarmánymagvak termeléséről.

A takarmánymagvakért évente sok pénzt adunk ki, mivel hazánkban kevesen vannak azok, kik takarmánymagvak termelésével foglalkoznak s azok is inkább saját szükségletükre s nem eladásra termesztik azt.

Ha már most meggondoljuk a dolgot, hogy csaknem az egész országban a gazdák egy-kétféle ugyanazon cikket termelik eladásra s ha az nem sikerül, nincs mit vinniük a piacra, s ha meggondoljuk, hogy ama cikkek főképe gabonából áll (buza, rozs), melyből rendszeren túltermésünk van; azaz, ha a külföld nem veszi — nincs ára; továbbá a talaj termőereje is jobban kimerül az által, hogy lisztes és igényes növényeket termelünk sűrűn egymásután: önkénytelenül azon kérdés merül fel előttünk, vajon nem volna-e célszerűbb egyébb magvak termelésével is foglalkozni, melyekből túltermelés még bőség idején sem szokott beállani, a nélkül, hogy azok termelése nehézségekbe ütközne s kivitelök áldozatokkal járna?

Saját érdekünkben eszelkedve bizonynyal sok előnyt nyujtana a magyar gazdáknak is, ha gabnatermelésünket megszorítva, felkarolnák a keresettebb élelmi, gyári, fűszer stb. növények termelését. (Ezekről alább lesz szó.) Kivált pedig ajánlatos volna a gazdáknak a különböző drágán fizetett takarmánymagvak termelésével foglalkozni. Tehát, luczerna, lóher, baltaczim, burgundi répa, búkköny, mohar stb. magot termelni. Ki-ki azt választaná ki magának magtermelésére, mely az ő viszonyai közt jó minőségben előállítható. L-hetőleg elsősorrendű magot igyekezék mindenki nyerni!

A mesterséges takarmánytermelés mind jobban terjed már hazánkban is évről-évre, ezt mutatják ki a mezőgazdasági termény összeírások; tehát mindig több és több vetőmagra lesz szükség, hogy az évi szükségletet fedezze, s ha ez bent nem kapható, külföldről szerzetetik be s így vándorol ki a pénz, a mely bent is maradhatott volna.

A heréféleken kívül igen kerestetnek újabb időben a fűfélék is. Ezen fűfélék is nagyobb számmal vannak s termelések nagyobb bajjal nem jár, válasszunk ki egyet-kettőt közülök pl. a mezei komócsint, francia vagy angol perjét, csekeszt, rozsnokot vagy kanári

kölest s vessünk be velök egy igen jó apróra megmivelt, tiszta földet — tisztítsuk meg a gyomoktól, szükség esetén felül szórjuk meg trágyával vagy öntözzük hig trágyalével s jó magtermést fognak adni. Természetesen, mivel a takarmány-magvak s kivált a fűfélék magvai igen aprók, sokkal gondosabb talaj előkészítést s megválasztást is igényelnek, mint pl. a kalászosak. Legjobb kapás növények után vetni őket jókor tavasszal — szárazabb vidéken árnyaló növénynyel pl. kalászosak fölé. A magot biztos forrásból szerezzük be, hogy valódi csiraképes legyen, mivel sok csalódásnak van e tekintetben a vásárló kitéve. A talaj, ha nem eléggé homokos, vetés előtt sokszori boronálást igényel. A magot sűrűn vessük, szokták a könnyűt keverni homokkal is s két irányba vetni be a földet, hogy a kelés ritka ne legyen. Egy kat. hold földbe kell 25—30 kg. mag. A letakarására legjobb hengert használni. Az élő magot nem kell újból vetni. Ez is előny. De leginkább ajánlom én még részemről a kisebb gazdáknak a burgundi répamag és némely herefélének termelését magnyerés céljából; nevezetesen melyek magas áron árusítottatnak el. Pl. nézzük egyik másik magkereskedő árjegyzékét s azt találjuk benne, hogy pl a homoki luczernából $\frac{1}{2}$ kilo 1 frt 40 kr.; a nyulzapukából $\frac{1}{2}$ kg 70 kr. s a szarvaskerep 90 kron jegyeztetik. Sőt érdemes lesz megemlíteni, hogy hoztak be hozzánk pár éve keletről uehány takarmányfüvet, melyeknek oly jó hírük támadt, hogy $\frac{1}{2}$ kilo magot a magkereskedők 2, sőt 3 frtért árusítanak. Ezen takarmánynövények egyike egyöngyköles (Keletindiából) és másika a syriai vagy fenyérczirók. Ez utóbbi élő s gyöktörzseiről is szaporítható. A termelésre igen ajánlatos, kivált száraz homoktalajokon. Természetesen magja is csak hosszú nyár, szóval meleg éghajlat alatt érik meg.

A lóher és répamag már hűvösebb s nedvesebb éghajlat alatt is sikerrel szaporítható s hazánkban — sőt mindenfelé — nagy elterjedésnek — keresletnek — örvend mind a kettő.

Általános szokás a lóherféléknek csak második vágását hagyni meg magnak, hogy így kettős haszonvételünk legyen; ha gyomos a here, akkor jobb zölden lekaszálni, mert a tisztátalan vetőmag nem kelendő. Főképp pedig arra legyen gondunk, hogy aranka mag ne jusson közé.

Egy német gazda azt ajánlja, hogy czélszerű nem hagyni meg egész területeket magnak, hanem csak egyes csíkokat — így a lóhere megtermékenyítése a méhek által biztosabb, a magtermés gazdagabb leend.

Továbbá ajánlja, hogy zord vidékeken a gazda az első vágását a lóherének szeltesse. A második termést azért is czélszerűbb magnak hagyni, mivel ritkább s így a napsugár jobban éri. A tulbuja fejlődés a magtermésnek nem használ.

Itt mellékesen megjegyzem, hogy a ki heremagot vásárol, az arra nézzen, hogy minél több legyen abban a sárgás viola színű mag; mert ezek a legsúlyosabbak, nagyobb csirzó erővel s ellentállási képességgel is bírnak az időjárás változó hatásai ellenében; mint pl. szürkés-zöld vagy megbarault

magvak, mely utóbbiak legkevesebb becsüek szoktak lenni. (Az éretlen s régi mag természetesen ros.)

A répamag termelése következőképen megy végbe: felszedése után a répának őszkor válogatunk szép, egészséges gyököket kellő mennyiségben s azokat fagymentes helyre — elrakjuk; tehát pinczébe vagy verembe s ott maradnak a magrépák a kiültetés idejéig, a midőn is felszedetnek s egymástól 80—90 cent. távolságra rendes sorokban lerakatnak.

A talaj a hová a magrépát ültetjük, legyen mély rétegű s jól megművelt. Az őszi szántás szükséges lesz neki. Arra ügyeljünk továbbá, hogy elegendő napot kapjanak s egyformán. Időközben kapálni s karózni kell, mert különben a szára letörik. A sok szár sok apró magot nevel. Az érett magvak apránként leszedendők s tisztítás után zsákokban szellős helyre teendők; éppen így raktározandók minden más takarmánymagvak. — Mindig csak hirneves fajta répamagot termeljünk.

Különösen nagy nehézséget okozott annak előtte a lóhermagvak cséplése, a mely magvak a mint tudjuk apró különböző formájú hűvelbe vannak beszorulva.

Mióta azonban a gépgyárosok figyelme mindenfajta gazdasági gépek szerkezetére kiterjedt — azóta birunk már lóherfejtő kisebb-nagyobb gépekkel is. Egy ilyen kézi lóhercséplő gép ára 72—90 frt. közt változik szállítás nélkül s kapható Alle Ignác gépgyárnál Iglau, Morvacság vagy Schubert és társánál Dresdában, honnét nem lenne nehéz egy illetőb beknek beszerezni közös használatra. Minden gép, ha a czélnak megfelel, ha t. i. tiszta jó és gyors munkát végez, kifizeti magát még a kisbirtokosok között is.

Ajánlatos volna a jó példával egyeseknek előmenni.

Én meg vagyok róla győződve, hogy ha kis birtokunk egy részén — más fontos kereskedelmi növények mellett — takarmánymag termelést is üzünk, természetesen oly fajta termelésére adván fejünket, mely keresett azon a vidéken — vagy a külföldön — s ha azt méltó gondnal és szakértelemmel üzük, ha termésünk csiraképes, tiszta és valódi: hogy akkor mindenkor biztos vevőkre találunk is legott, s az a föld, melyet e célra használtunk — bőven meghozza a maga kamatját s kielégít bennünket jövedelmével.

Még egyszer ajánlom tehát öök figyelmébe: a különböző takarmánymagvak termelését, melynek érdekében jól teszik az egyes vállalkozók, ha bizonyos magkereskedő cégekkel teszik már előre közvetlen vagy közvetve magokat érintkezésbe s tájékoztatják magokat előre az árak s a beváltandó mennyiségre nézve.

Legjobb minőség, kiváló tisztaság legyen itt a jelszó!

R. J.

Egyleti mozgalmak.

Választmányi ülés 1885. ápril hó 13-án.

Tartatott alelnök Szabó József elnökle alatt, jelen voltak: Benigni Sámuel, Filep István, Sipos Gábor, dr. Szentkirályi Ákos, Nagy Lajos és Gamauf Vilmos, egyleti titkár.

128. A martius 16-iki ülés jegyzőkönyve tudomásul szolgálván — a mai jegyzőkönyv hitelesítésére Benigni Sámuel, Filep István, Sipos Gábor tagtársak kéretnek fel.

129. A közgyűlési határozatok elintézésékepen :

a) az 1885—1886-ra megválasztott igazgató választmányi tagok már megelőzőleg értesítve lettek ;

b) egyleti pénztárnok urral az őt illető határozatok közlendők ;

c) a regalejog megvédése tárgyában tett indítvány tudomásvétel és pártolás végett a törvényhatóságoknak megküldendő ;

d) a regale elleni kihágások megszüntetése ügyében tett indítvány azon kéressel teendő át a törvényhatóságokhoz, hogy e részben — esetleg a melléklendő szabályrendelet felhasználásával saját hatáskörükben intézkedni sziveskedjenek.

130. Balla Pál szamosfalvi lakos az egylet évdíjas tagjai közé lép ;

131. Szabó Sámuel kötelezvényét további hat évre megújítja — örömmel fogadtatván, kötelezvényeik a pénztárhoz tétetnek át.

132. E. titkár jelenti, hogy a szőlészeti pályakérdés már másodizben eredménytelen maradt — igazgató választmány beható eszmecsere után a kérdést harmadizben, 1886. január 1-seji határidővel kintüzi ; a mi, ha sikerre nem vezetne, külön szakértő felkérésével fog a lehetőség szerint megoldatni.

133. Állatkiállítási szakosztály a kért kölcsönt akként adja meg, hogy 4000 frtot az egyletnek rendelkezésére bocsát, az egylet pedig ennek kamatait s törlesztését a bankfióknál magára vállalja — örvendetes tudomásul szolgálván, erről egyleti pénztárnok ur értesítendő.

134. Ministerium 8549. sz. a. Tormay „Vasárnapi beszélgetései“-ből 20 példányt küld — köszönettel fogadtatván, a kolozsvári gazdasági egyletnek kiosztatott.

135. Báró Bánffy Dániel, mint az erdélyrészi lótenyésztőbizottmány elnöke a fedező ménnek kimutatását küldi be — lapban kivonatossan közlendő.

136. Cseh Landes kulturrath 1884-iki működési jelentését küldi — köszönettel könyvtárra.

137. Egyleti titkár előterjeszti az időleges kiállításokra javaslatba hozott bírálók névsorát — egyhangulag elfogadtatott.

138., 139. E. titkár előterjeszti az orsz. bizottság azon felhívását, mely szerint a baromfi kiállításra jurorainkat megnevezzük — rendes tagokul Veress Ferencz és Szeremley Lajos, póttagul Ditrói József kéretnek fel. Egyszersmint indokolt kérvény fog intézteni az orsz. bizottsághoz, hogy a bírálóknak vasuti szabadjegyeket kieszközölni sziveskedjék.

140. Országos bizottság 13284. sz. a. a hátralévő tárgyak beküldésére april hó 15-éig határidőt ad — tudomásul szolgálván, titkár jelenti, hogy april 14-én újból 14 láda elküldetett.

141. Országos bizottság a mezőgazdasági oszarnokba szánt állványunk rajzát helyben hagyja — tudomásul szolgál.

142. Ugyanannak felvilágosító átirata a borcsarnokban adott terület nagysága iránt — egyelőre tudomásul szolgálván,

titkár megbízott, hogy az ügy állását a hely színén constatálani s arról jelentést tenni el ne mulassza.

143. E. titkár a következő kéréseket terjeszti elő :

a) a közelebbi választmányi ülés május 28-án tartassék, mely időpontra ő is Budapestről lerándulna ;

b) az állványok felállítása még a jelen ülésből megsüregtessék ;

c) a pénztár a kiállítási költségvetés keretén belül a titkár nyugtáira a kért összegeket fizesse ki ; a végleszámlolás csak a kiállítás befejezése után történnék ; — választmány az előterjesztetteket egyhangulag elfogadva, a megfelelő intézkedéseket a pénztárnál meg fogja tenni.

Hitelesítik :
Filep István,
Benigni Samu,
Sipos Gábor.

Szabó József,
egyleti alelnök.
Gamauf Vilmos,
egyleti titkár.

EGYVELEG.

— Személyi hir. A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministerium által állandó gazdasági tudósítói tiszttel Nagy-Küküllőmegye kercskedi járására nézve Zimmern Márton, nagy-szt.-lászlói lakos bizatott meg.

* * *

— A maros-tordamegyei gazdasági egylet szarvasmarha kiállítása Görgény-Szent-Imrén. Az egylet által először 1882-ben Görgény-Szt.-Imrén rendezett állatkiállításon alig 40 darab vezetett elő ; 1883-ban már mintegy 70 darab, most pedig május 5-én 92 darab marha állított ki ; a mi habár nem is méltó szám egészen azon szép szarvasmarhában gazdag vidékhez, de mindenesetre mégis feltüntetni a fokozatos haladást és a közönség növekvő érdeklődését.

Az egylet által kintüztött 50 frt. következőknek adatott ki : 1 éves üszöborjuért görgényüvegcsüri Horthauer Istvánnak 4 frt ; görgény-szent-imrei (helyi) Grün Izsáknak 2 frt. 1 éves ökörborjuért helyi Cserei Józsefnek 4 frt, Borbély Jánosnak 2 frt. 2 éves üszöborjuért helyi Kotta Eleknek 7 frt, Cserei Józsefnek 4 frt. 2 éves ökörborjuért libánfalvi Todorán Szándujnak 7 frt, helyi Rotár Likának 4 frt. A kiállított 24 borjas tehén közül legszebbnek és jobbnak találtatott helyi özvegy Cserei Antalné, melyért kapott 10 frt. jutalmat ; a 6 frtos második jutalom szintén helyi Kocza Mihálynak adatott ki ; kiadatott továbbá 6 darab elismerő okmány.

A bíráló bizottság állott Körösy Albert, Nagy Tamás, László Miklós, Balla István, Miriszlai Sándor, Márk Simon és Nagy József egyleti tagokból és részt vett Lokodi János egyleti titkár is. Remélhető, hogy jövőre sokkal több és szebb állat fog kiállítatni. Falusi.

* * *

— A mezőgazdasági állapotról a földmivelési ministeriumhoz beérkezett jelentések szerint — melyek azonban, megjegyzendőnek tartjuk, április hó végéről szólnak s melyek mind a tartós szárazság által okozott károk befolyása alatt szerkesztettek, úgy az őszi, mint a tavaszi vetések — kevés kivétellel — meglehetősen silányoknak nevezhetők ; különösen az ősziek sok helyt kiveszték ; a tavasziak pedig fejlőd-

désükben stagnáltak. Az utóbbi 48 órában ugyszólván ország-szerre bekövetkezett bő meleg esőzések a helyzetet immár egész más színben tüntetik fel; több állandó gazdasági tudósítónak az ország különböző vidékéről beérkezett távirati jelentése alapján bátran állithatjuk, hogy a vetések annyira meg fognak javulni, sőt részben már javultak is, miszerint a jó termés iránti reményre ismét feljogosítanak. Csakis a repcze-vetésekben okozott károk oly mérvűek, melyek jó termést remélui már nem engednek.

A takarmányhiány, mely különösen a felvidéken már tűrhetlenné vált, az időjárásban beállott kedvező fordulat folytán mindenestre szünni fog.

A kapásnövények, melyek csak nagy nehezen keltek, fejlődésükben valószínűleg szép lendületet nyertek.

A gyümölcsfákra nézve a virágzási idő rendkívüli kedvező volt, a mi a gazdag gyümölcsképződésben már is nyilvánul, úgy hogy előreláthatólag kitünő termés lesz; ugyanazt mondhatjuk a szőlőről is, mely a szokottnál előrehaladottabb állapotban van, mely körülmény azonban, májusi fagyok beállta esetén, a szüretre végzetessé válhat. Kártékony rovarok pusztításai miatt a mult jelentésben közölt helyeken kívül újabb panaszok nem érkeztek, remélhető azonban, hogy az eső hatása e tekintetben is áldásos lesz.

Hatásos esőket jelző táviratok Bihar, Zala, Pozsony, Torontál és Temes megyékből érkeztek.

* * *
— Április havi meteorologiai észleletek. A kolozs-monostori állomás észleleteiből közöljük az április havi összevont adatokat, u. m. légnomás (tengerszinre redukálva) középátlaga 757.0, legmagasabb április hó 21-én 767.2, legkisebb április hó 9-én 746.7 milliméter, középhőmérséklet C° 10.4, legmagasabb apr. hó 26-kán 28.8, legkisebb apr. hó 4-én — 1.2. A páranomás átlaga 5.6 milliméter, a légnedvesség százalékának átlaga 62. A napontai 3-szori észlelésnél előfordult: szélszend 21-szer, szél 69-szer, ugyanis északi szél 6-szor, északkeleti szél 5-ször, keleti szél 16-szor, délkeleti szél 5-ször, déli szél 4-szer, délnyugoti szél 1-szer, nyugoti szél 26-szor és északnyugoti szél 6-szor. A csapadékos napok száma tett 4-et, hó volt 1, jég —, égháboru — napon, összesen 5.6 milliméter csapadék volt e hónapban, legtöbb 11-én, azaz 2.3 milliméter. —

Üzleti szemle.

Marha- és sertésvásárok jegyzései.

Budapesti marhavásár máj. 7-én. Összes felhajtás 3239 db. nagy és apró marha. — Ebből eladatott 37 db. bika, 1170 db ökör, 400 db vágó tehén, 178 db. fejős tehén, 127 db. bival, 925 db. borju, 402 db. bárány, — db. juh. Árak: bika darabonként 90—250 frt, ökör páronként 190—420 frt, vágó tehén páronként 140—250 frt, fejős tehén darabonként 90—170 frt, bival páronként 135—240 frt, borju darabonként 10—25 frt, bárány páronként 5—7 forint, juh páronként — — frt. Húsarak 100 kilonként: ökörhús 50—53 frt, tehénhús 48—51 frt, borjuhús 46—48 frt, bivalhús 50—60 frt.

Pozsonyi marhavásár május 11-én. Összes felhajtás 1515 darab, és pedig 1242 darab magyar, — darab

lengyel és 273 darab német fajta. Árak 100 kilonként: magyar hizó 51—62 frt, lengyel — frt, német 54—63 frt, tehén — — frt, bika — — frt, bival — — frt. Lábán darabonként — — frtot fizettek.

Bécsi marhavásár május 11-én. Összes felhajtás 2569 drb és pedig 847 drb. magyar, 1179 drb. lengyel és 543 drb. német fajta. Árak 100 kilonként: magyar hizó 51—62½ frt, lengyel 51—57 frt, német 52—63 frt, tehén — — frt, bika — — frt, bival — — frt. Lábán darabonként — — frtot fizettek.

Kőbányai sertésvásár május 8-án. (Az első magyar sertéshizlalo és kölcsönelőgező részvénytársaság jelentése.) A fogyasztás a nagy készletekkel arányban nem állván, az üzlet e héten ismét lanyha volt és az árak csökhtek.

Heti átlagárak: magyar vál. áru 260—320 kgr. nehéz 39—40 krral, 180—240 kgr. nehezék 40—41 kr. Öreg 300 kgr. túli nehéz 37—38 kr, vidéki sertés 38—40 kr. Transitóban: szerbiai — — kr., románia — — kr, tuskés — krral tiszta kilogrammonkint. Összes felhajtás: 9942 darab, összes elhajtás 6824 drb.

Bécsi sertésvásár máj. 5-én. Összes felhajtás 6985 drb. és pedig 1652 drb. nehéz, 2086 drb. közepnehéz és 3247 drb. süldő. Árak 100 kilonként: nehéz 35—37 frt, közepnehéz 32—34 frt, süldő 32—40 frt; szalonna és zsír 43—48 frt.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetések.

Erdővéd kerestetik Hévizre Nagy-Küküllőmegyébe.

Csakis az erdőri vizsgát jó eredmény-nyel letett magyar- és oláh nyelvben jártas egyének nyernek alkalmazást.

Homoród-Héviz.

(1—5) (12.) **Gróf Haller János.**

A magyar gazdatisztek és erdészek segélyegyesülete

ajánlja a t. cz. földbirtokos és bérlő uraknak állás-közvetítő-osztályánál bejelentett tagjait elhelyezésre. Az ez ügyben való felvilágosítások díjmentesek. Ügyvezetői iroda: Budapest, papnövelde-utca 6. szám alatt.

Krocsák G. Emil,

(19—52.) (3.) e. ügyvezető.

Kivánatra árlapok és költségvetések bérmentve küldetnek.

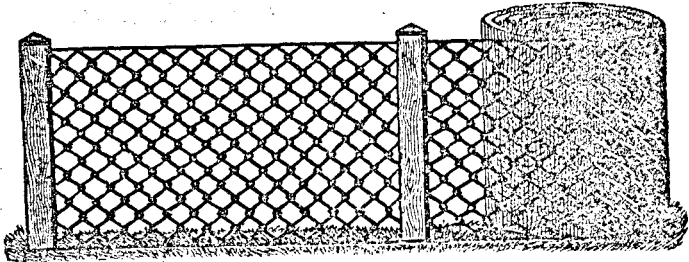
Üzlet nagyobbítás és vízművészeti kellékek tárlata.

Szereff-műhely vízvezetékek kátak s berendezésére.

(25-61) mellett árak irják az szállított gépek mellett. (11) Tetemesen leszállított gépek irják az mellett.

Gép-sodrony-fonatok.

Vas vagy horgonyozott vashuzalból, oszlopokkal vagy a nélkül kertek, erdők, vadaskertek, tyukudvarok, gazdasági telepek, ménesek stb. bekerítéséhez, továbbá ablak és üvegtető rostélyzatok stb.-hez készítettnek

KOLLERICH PÁL és FIA

(6.) cs. és kir. udvari szállítók (12-16.)

első magyar sodronyszövet, fonat és szitaáru gyárában
BUDAPESTEN, IV. ker. Ferencz-József-rakpart 21. szám.

Árjegyzék és mintalapokkal, valamint a felállíttatni kívánt kerítés méreteinek megjelölésénél pontos költségjegyzékkel készségesen szolgálunk.

PIACZI ÁRAK.

A h e t i v á s á r	h e l y e	napja	Gabona mérték	K r a j c z a r o k b a n											
				tiszta buza	elegy buza	rozsa	árpa	zab	100 köb- buza	széna	100 kilo szal- ma	1 köb- méter tuzifa	1 kilo marla- hús		
Bécs		május	9 metermázs	990	—	870	820	775	700	—	—	—	—	—	—
Budapest		május	9	915	—	765	780	730	620	—	—	—	—	—	—
Balmazfalva		április	30 hektoliter	625	500	400	—	300	450	300	—	—	300	—	40
Brassó		május	8	700	480	380	400	260	360	360	175	—	240	—	44
Deés		április	28	720	620	520	480	420	480	680	240	—	320	—	36
Gyula-Fehérvár		május	9	640	550	500	—	—	480	350	155	—	260	—	46
Kézdi-Vásárhely		május	7	750	520	400	420	250	440	400	100	—	300	—	40
Kolozsvár		május	7	860	—	640	—	600	600	500	260	—	300	—	48
Maros-Vásárhely		április	2 metermázs	700	560	600	—	480	530	500	150	—	300	—	46
Nagy-Szeben		május	8 hektoliter	610	490	450	—	270	470	200	150	—	380	—	44-46
Nagy-Váradi		május	5	655	538	480	410	294	445	350	180	—	330	—	48
Sepsi-Szent-György		május	14	700	680	400	380	249	370	300	120	—	170	—	44
Szász-Régen		május	7	630	500	450	—	275	555	420	215	—	240	—	40
Torda		május	9	700	550	450	400	300	450	300	20	—	250	—	44